

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันแซด

Preschoolers Parenting Styles of Generation Y and Z Parents

สุกานดา พันตาเอก^{1*}, ศศิลักษณ์ ขยันกิจ², และณฐิณี เจียรกุล³

1* นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

**อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Sukanda Puntaeak^{1*}, Sasilak Khayankij² and Nathinee Jiarakul³

1* Doctoral student of Early Childhood Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University and
Lecturer of Early Childhood Education, Faculty of Education and Innovation education, Kalasin University

**Lecturer of Early Childhood Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University

Received: October 08, 2023 / Revised: November 30, 2023 / Accepted: December 13, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันแซด 2) เปรียบเทียบรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันแซด ในจังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ พ่อหรือแม่ที่เกิดช่วงระหว่าง พ.ศ. 2528 – 2557 อาศัยในจังหวัดกาฬสินธุ์ และทำหน้าที่เป็นผู้เลี้ยงดูหลักของเด็กวัย 3-6 ปี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G* Power จำนวน 210 คน แบ่งเป็นพ่อแม่เจเนอเรชันวาย และพ่อแม่เจเนอเรชันแซด กลุ่มละ 105 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยคะแนนมาตรฐาน (z-score) การหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า 1) พ่อแม่เจเนอเรชันวายส่วนใหญ่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ แบบประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 30.48 ส่วนพ่อแม่เจเนอเรชันแซด ส่วนใหญ่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.80 รองลงมา คือ แบบประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 20.95 2) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันแซด ในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เด็กปฐมวัย พ่อแม่เจเนอเรชันวายและเจเนอเรชันแซด

Abstract

The objectives of this research were to: 1) examine the early childhood upbringing model of parents in generations Y and Z; and 2) compare the model of the early childhood upbringing of parents in generations Y and Z in Kalasin Province. The sample group in this study was parents who were born between 1985 to 2014 and were mainly responsible for taking care of children aged 3-6 years, and G* Power was utilized to establish a sampling group consisting of 210 individuals, with an equal division of 105 individuals each from generation Y parents and generation Z parents. The instrument used to collect the data was a questionnaire about the early childhood upbringing model. The data were analyzed using Z-score, mean, percentage, and t-test.

The results showed that: 1) Most generation Y parents had the most attentive parenting style, which represented 66.67 percent, followed by a democratic parenting model, which represented 30.48 percent. Most of the parents of generation Z had a controlled style of parenting, which was shown by 23.80% of the parents, followed by a democratic style of parenting, which was shown by 20.95% of the parents. 2) The early childhood upbringing model of parents in generation Z in Kalasin Province is different at a statistically significant level of .05.

Keywords: Parenting styles, Early Childhood, Generation Y and Z parents

บทนำ

พื้นฐานสำคัญที่สุดในการเลี้ยงดูเด็กเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวที่จะพัฒนาต่อไปเป็นความผูกพันระหว่างผู้เลี้ยงดูกับเด็ก เด็กแต่ละคนจะมีความผูกพันกับผู้เลี้ยงดูที่รอบตัวได้หลายคน เช่น เด็กที่อยู่ในครอบครัวขยายจะมีความผูกพันกับปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอาที่อยู่ในบ้าน คอยดูแลหรือเล่นกับเด็ก ๆ แต่เด็กจะมีความผูกพันที่แน่นแฟ้นเหนียวแน่น และลึกซึ้งจนกลายเป็นความผูกพันทางอารมณ์ซึ่งเป็นความผูกพันแบบพิเศษกับผู้เลี้ยงดูเพียงคนเดียวเท่านั้น ทั้งนี้การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย พ่อแม่ ผู้ปกครองควรมีเวลาคุณภาพที่ดีกับลูก โดยการพูดคุยกับลูก บอกรักลูก สอบถามความรู้สึกของลูก เล่นนิทาน และใช้เวลาโดยไม่ทำสิ่งอื่น ๆ ไปพร้อมกับการคุยกับลูก (Ministry of Public Health, 2013) และการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยหมายถึงการดูแลเอาใจใส่เด็กด้วยความรัก ความอบอุ่น ความเอื้ออาทร การดูแลสุขภาพ โภชนาการและความปลอดภัย และการอบรมกล่อมเกลาให้เด็กมีจิตใจดี การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก โดยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ทั้งนี้เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่

เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนาและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ (Ministry of Education, 2017) สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยจึงเป็นกระบวนการหรือวิธีการที่พ่อแม่ผู้ปกครองอบรมเลี้ยงดู สอน ดูแล เอาใจใส่ และตอบสนองตามความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสม รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการอย่างรอบด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยมีการถ่ายทอดวัฒนธรรม ทศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้และความหวังของสังคมให้กับเด็กเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่ในแต่ละครอบครัวนั้นมีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ 4) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย 5) การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Amonwivat et al., 1991; Baumrind, 1971; Rogers, 1972)

สถานการณ์พัฒนาเด็กปฐมวัยของจังหวัดกาฬสินธุ์ รายงานระบบคลังข้อมูลทางการแพทย์และสุขภาพ (HDC) ในกลุ่มสตรีและเด็กปฐมวัย พบว่า ปี พ.ศ. 2562-2563 เด็กปฐมวัยอายุ 0-5 ปี ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ ร้อยละ 96.51, 95.57 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) เด็กอายุ 0-5 ปี มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า ร้อยละ 27.58, 31.85 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) เด็กอายุ 0-5 ปี ที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการติดตามกระตุ้น ร้อยละ 95.33, 95.97 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) เด็กอายุ 0-5 ปี มีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 95.01, 94.12 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 85) เด็กอายุ 0-5 ปี ที่มีพัฒนาการล่าช้าได้รับการกระตุ้นด้วย TEADA4I ร้อยละ 69.57, 67.65 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 70) เด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน ร้อยละ 56.48, 68.24 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 57) ตามลำดับ และมีข้อมูลทางวิชาการยืนยันว่าเด็กฉลาดมีผลมาจากพันธุกรรมร้อยละ 30-50 ส่วนอีกร้อยละ 50-70 เป็นผลมาจากการเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Kalasin Provincial Public Health Office, 2022; Office of the Education Council, 2009) แสดงให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพจะสามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างรอบด้าน ซึ่งข้อมูลการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในจังหวัดกาฬสินธุ์ยังพบเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และเทคโนโลยีตลอดเวลาทำให้พฤติกรรม ความคิด ทศนคติ หรือการกระทำของมนุษย์ได้รับอิทธิพลจากสิ่งต่าง ๆ และมีผลต่อการดำรงชีวิต โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้คนที่เกิดในยุคสมัยที่แตกต่างกัน ทำให้มีการรับรู้และมีความเชื่อในแต่ละเรื่องแตกต่างกัน ทั้งนี้ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครองแต่ละยุคสมัย สอดคล้องกับ Anuratphanit (2016) กล่าวว่า ช่วงวัยหรือเจเนอเรชัน (Generation) คือกลุ่มคนที่เกิดในช่วงเวลาเดียวกัน และมีประสบการณ์ทางสังคม และประวัติศาสตร์ร่วมกัน โดยที่

Strauss and Howe ได้ให้ข้อสังเกตจากการศึกษาช่วงอายุของประชากรอเมริกัน ตั้งแต่ ค.ศ. 1584-2023 พบว่า ช่วงอายุแต่ละช่วงอายุมีจำนวนประมาณ 22 ปี และลักษณะเฉพาะของแต่ละช่วงวัยถือว่าเริ่มต้นมาจากการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในแต่ละยุคสมัย พ่อแม่เริ่มต้นด้วยการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบปล่อยปละละเลยหรือปกป้องน้อย (Under Protection) เมื่อเด็กยุคนี้เติบโตเป็นพ่อแม่ขึ้น จึงชดเชยด้วยการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบปกป้องมากเกินไป (Over Protection) เมื่อเด็กยุคนี้ไม่ชอบการปกป้องมากเกินไป ในยุคต่อมาเด็กเหล่านี้เติบโตเป็นพ่อแม่จึงชดเชยด้วยการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ส่งผลให้เด็กที่เติบโตเป็นพ่อแม่จะไม่ชอบการปกป้องจนเกินเหตุ อาจกล่าวได้ว่าลักษณะของคนแต่ละช่วงวัยของยุคนั้นเป็นไปแบบวัฏจักร มีความสัมพันธ์กับรายงานสถิติในสังคมไทย ปี พ.ศ. 2553 Jitradap (2022) พบว่า ประชากรเจนเนอเรชันแซตและเจนเนอเรชันวายในประเทศไทยมีจำนวน 29.6 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 44.18 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ ในเวลานั้นมีพ่อแม่วัยรุ่นนับเป็นเจนเนอเรชันวาย จำนวนมากกว่า 120,000 คน และจำนวนนี้เพิ่มขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป ในปี พ.ศ. 2554 พ่อแม่วัยรุ่นให้กำเนิดลูก 128,763 คน ซึ่งในจำนวนพ่อแม่วัยใสกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชนที่มีอายุช่วง 10-19 ปี ซึ่งเรื่องนี้นับเป็นปัญหาที่ใหญ่มากในเวลานั้น ในอดีตที่ผ่านมา ปัญหาพ่อแม่วัยใสทำให้สังคมไทยมีความกังวลใจ รัฐบาลจึงมีแนวทางและมาตรการต่าง ๆ ที่ออกมาเพื่อลดจำนวนพ่อแม่วัยใส ส่งผลให้อัตราลดลง แต่ปัจจุบันยังคงพบกรณีปัญหาสำคัญ คือ “การส่งต่อปัญหาการเลี้ยงดูลูกข้ามไปสู่รุ่นลูก” อย่างไรก็ตามพ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ในประเทศจะอยู่ในช่วงวัยของเจนเนอเรชันวายและเจนเนอเรชันแซต การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีรูปแบบแตกต่างกันย่อมจะส่งผลต่อพัฒนาการเด็กในทุกด้าน พ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็ก ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ คือ วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ผู้ปกครองได้รับมาก็จะส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูของลูกตนเอง

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยและบทบาทของพ่อแม่หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมสนับสนุนเลี้ยงดูเด็กให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและเต็มตามศักยภาพของเด็ก การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของแต่ละครอบครัวจะมีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทสังคมวัฒนธรรม การอบรมเลี้ยงดูที่ผู้เลี้ยงดูได้รับมาตั้งแต่เด็ก และสภาพแวดล้อมของสังคมนั้น ๆ ในปัจจุบันนี้เด็กปฐมวัยนับเป็นเจนเนอเรชันแอลฟาที่เกิดมากับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและสังคมอย่างรวดเร็ว เด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วซึ่งผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องมีการดูแลอย่างใกล้ชิดและจัดหาเวลาว่างเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทั้งนี้เด็กปฐมวัยจะเติบโตได้อย่างเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายโดยเฉพาะพ่อแม่ผู้ปกครองหรือผู้ที่อบรมเลี้ยงดูเพื่อวางรากฐานตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นของชีวิตและหล่อหลอมให้เด็กมีทัศนคติที่ดีในการเรียนรู้ เริ่มต้นจากครอบครัวและนำไปสู่การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม อีกทั้งเด็กเหล่านี้จะต้องเจริญเติบโตเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติ

ผู้วิจัยได้สืบค้นและศึกษาข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในจังหวัดกาฬสินธุ์ ยังไม่พบงานวิจัยที่ครอบคลุม เรื่อง รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจเนอเรชันวายและเจเนอเรชันแซตในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับเรื่องรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยเพื่อได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองเจเนอเรชันวายและเจเนอเรชันแซต ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ประชากรในช่วงวัยสองกลุ่มนี้ พ่อแม่เจเนอเรชันวายและเจเนอเรชันแซต มีการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกันหรือไม่ เพื่อวางแผนแนวทางการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยสำหรับพ่อแม่ยุคใหม่ที่เติบโตมากับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันในบริบทจังหวัดกาฬสินธุ์ต่อไป

จุดประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันแซต ในจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันแซต ในจังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตการวิจัย

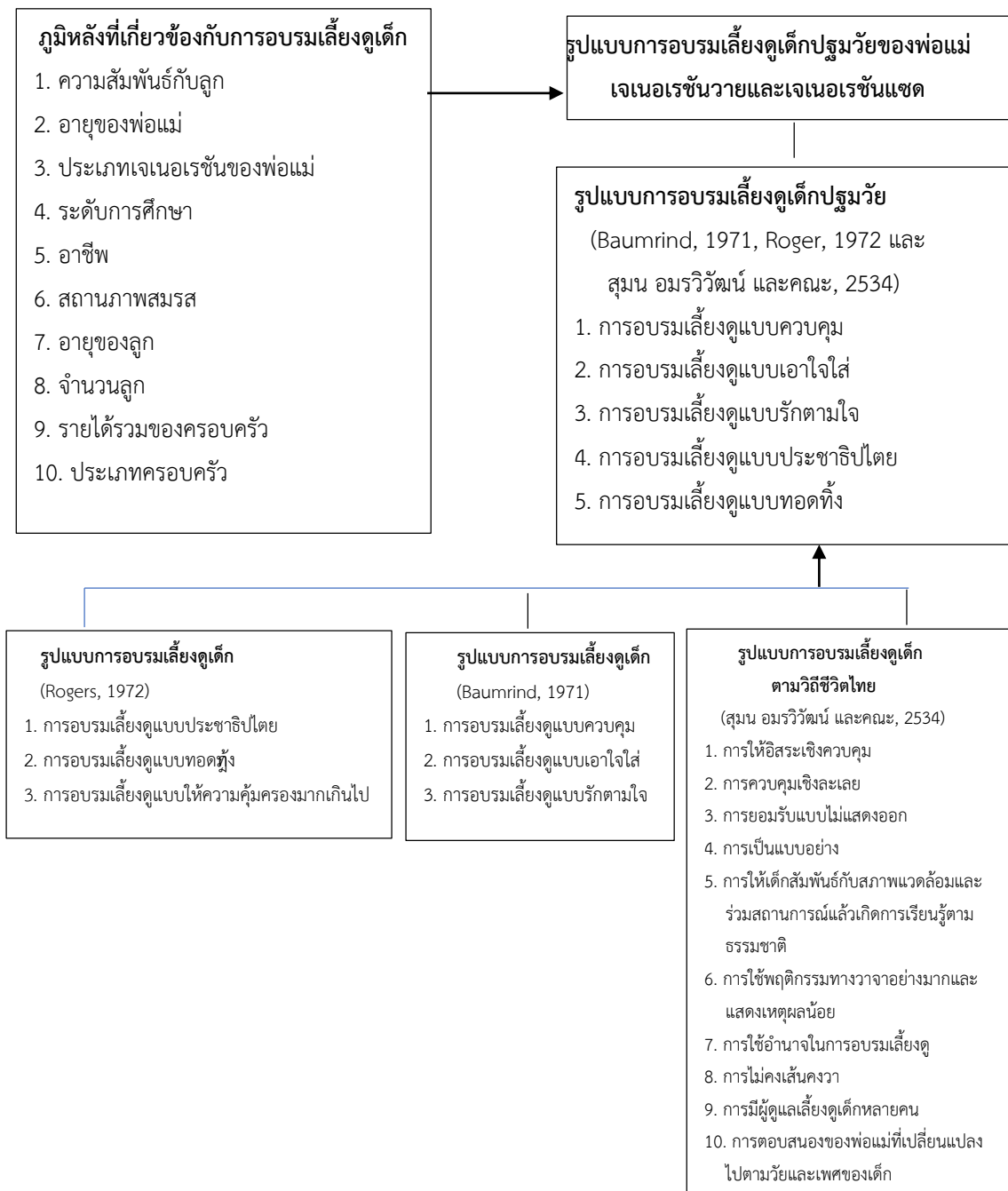
ขอบเขตเชิงเนื้อหา

การศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจเนอเรชันวายและเจเนอเรชันแซต 5 รูปแบบ ได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ 4) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และ 5) การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง

ขอบเขตเชิงประชากร

การวิจัยครั้งนี้ศึกษากับพ่อหรือแม่ที่เกิดช่วงระหว่าง พ.ศ. 2528 –2557 อาศัยในจังหวัดกาฬสินธุ์ และทำหน้าที่เป็นผู้เลี้ยงดูหลักของเด็กวัย 3-6 ปี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research methodology) ในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) กลุ่มตัวอย่าง คือ พ่อหรือแม่ที่เกิดช่วงระหว่างพ.ศ. 2528 – 2557 อาศัยในจังหวัดกาฬสินธุ์ และทำหน้าที่เป็นผู้เลี้ยงดูหลักของเด็กวัย 3-6 ปี กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G* Power ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 210 คน แบ่งเป็นพ่อแม่

เจนเนอร์ชันวายที่เกิดช่วงระหว่าง พ.ศ. 2524 – 2543 และพ่อแม่เจนเนอร์ชันแซดที่เกิดหลังปี พ.ศ. 2543 กลุ่มละ 105 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญด้วยการแจกแบบสอบถามประเภทเอกสารพร้อมรับคืนด้วยตนเองและแบบสอบถามประเภทออนไลน์ให้ได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจนเนอร์ชันวายและเจนเนอร์ชันแซด ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจนเนอร์ชันวาย และเจนเนอร์ชันแซด ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามประเภทเอกสาร และแบบสอบถามประเภทออนไลน์ โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิด เอกสาร ตำรา งานวิจัย บทความและสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย พัฒนาการและความพร้อมทางการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย บทบาทผู้ปกครองและผู้เลี้ยงดูในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย มิติของครอบครัวตามแนวคิด เซอคม์เพล็กซ์ของออสัน และกลุ่มคนเจนเนอร์ชันวายและเจนเนอร์ชันแซด เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจนเนอร์ชันวายและเจนเนอร์ชันแซด โดยใช้ลักษณะตามความหมายของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามนิยามเชิงปฏิบัติการจากการสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัย ร่วมกับลักษณะสำคัญโดยใช้ลักษณะคำสำคัญรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ทั้งหมด 8 ประการตามแนวคิดและงานวิจัยของ Baumrind (1971) และ Siriwannabut et al. (2002) ที่พัฒนาขึ้น

3. สร้างเครื่องมือแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจนเนอร์ชันวายและเจนเนอร์ชันแซด ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย 10 ประเด็น ได้แก่ ความสัมพันธ์กับลูก อายุของพ่อแม่ ประเภทเจนเนอร์ชันของพ่อแม่ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส อายุของลูก จำนวนลูก รายได้รวมของครอบครัว และประเภทครอบครัว ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (checklist)

ตอนที่ 2 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 5 รูปแบบ ได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ 4) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย 5) การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ของพ่อแม่เจนเนอร์ชันวาย และเจนเนอร์ชันแซด ในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจที่ให้ผู้ตอบรายงานตนเอง (self-report) จำนวน 45 ข้อ โดยใช้วิธีประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ แบบสอบถามชุดนี้มีคำตอบ 2 ลักษณะ คือ

ข้อคำถามทางบวกและข้อคำถามทางลบ ผู้ตอบสามารถเลือกคำตอบได้เพียงคำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์ให้คะแนนวิธีประเมินค่าแบบลิเคิร์ต

คำตอบ	คะแนน ข้อคำถามทางบวก	คะแนน ข้อคำถามทางลบ
ตรงมาก	5	1
ตรง	4	2
ตรงบ้าง ไม่ตรงบ้าง	3	3
ไม่ค่อยตรง	2	4
ไม่ตรงเลย	1	5

4. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูลไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงและความครอบคลุมตามเนื้อหา (IOC) โดยใช้แบบตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา พร้อมคำนวณค่าความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ เกณฑ์การตัดสินความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ ค่า $IOC > 0.60$ จึงถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับโครงสร้างและนิยามที่ต้องการวัด และข้อความนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา โดยข้อคำถาม 45 ข้อ มีความสอดคล้องจำนวน 41 ข้อ และไม่สอดคล้องจำนวน 4 ข้อ ส่วนค่าความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือรายฉบับเท่ากับ 0.91, 0.91 และ 0.82 จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมของการใช้ภาษา จำนวนข้อคำถาม เวลาที่ใช้ในการตอบคำถาม และความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการจะศึกษาและนำมาปรับปรุงพัฒนา

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับพ่อแม่ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดซึ่งไม่ใช่ประชากร จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้มาหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient; α) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.87 โดยอยู่ในระดับดี

6. ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ เพื่อนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม ช่องทาง คือ 2 ประเภทเอกสารมีการดำเนินการแจกแบบสอบถาม ประเภทเอกสารซึ่งรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และประเภทออนไลน์ผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (Google form) โดยใช้กลุ่มเครือข่ายครูปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รับแบบสอบถามสมบูรณ์ 210 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแจกแบบสอบถามและนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายความเรียง
2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันแซต 5 รูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกจากคะแนนมาตรฐานรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย พ่อแม่ที่มีคะแนนมาตรฐานที่สูงที่สุดในรูปแบบใด จะถูกจัดกลุ่มว่ามีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบนั้น และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
3. เปรียบเทียบรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันแซต ด้วยการทดสอบค่าที (T-test analysis)

ผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พ่อแม่เจเนอเรชันวาย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นแม่ คิดเป็นร้อยละ 85.70 ส่วนใหญ่ อายุ 31 ปี คิดเป็นร้อยละ 21 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 87.70 ประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 51.40 อยู่กับคู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 61.90 มีบุตรอายุ 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 64.80 จำนวนลูก 2 คนคิดเป็นร้อยละ 45.70 รายได้รวมครอบครัวต่อเดือน มากกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 71.40 ประเภทครอบครัวขยาย คิดเป็นร้อยละ 70.50

พ่อแม่เจเนอเรชันแซต ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นพ่อ คิดเป็นร้อยละ 52.40 ส่วนใหญ่ อายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.60 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 99 อาชีพส่วนใหญ่ รับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 32.40 อยู่กับคู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 73.30 มีบุตรอายุ 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.90 จำนวนลูก 1 คน คิดเป็นร้อยละ 86.30 รายได้รวมครอบครัวต่อเดือน มากกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 75.30 ประเภทครอบครัวขยาย คิดเป็นร้อยละ 71.40

2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันแซต ในจังหวัดกาฬสินธุ์

2.1 ผลการศึกษารูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันแซต ในจังหวัดกาฬสินธุ์ สรุปได้ ดังนี้ 1) พ่อแม่เจเนอเรชันวายส่วนใหญ่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ แบบประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 30.48 ส่วนแบบควบคุม แบบรักตามใจ และแบบทอดทิ้ง มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.95 2) พ่อแม่เจเนอเรชันแซต ส่วนใหญ่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ

23.80 รองลงมา คือ แบบประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 20.95 ส่วนแบบเอาใจใส่ แบบรักตามใจ และแบบทอดทิ้ง มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละประมาณ 0.95 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจนเนอเรชันวาย และเจนเนอเรชันแซด

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เด็กปฐมวัย	GEN Y		GEN Z	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม	1	0.95	25	23.80
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่	70	66.67	21	20.00
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ	1	0.95	16	15.24
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	32	30.48	22	20.95
5. การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง	1	0.95	21	20.00
รวม	105	100	105	100

2.2 ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจนเนอเรชันวาย และเจนเนอเรชันแซด ในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า พ่อแม่เจนเนอเรชันวาย และเจนเนอเรชันแซด มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจนเนอเรชันวาย และเจนเนอเรชันแซด

Generation	N	M	S.D.	t	Sig.
GEN Y	105	2.98	0.32	1.98*	0.03
GEN Z	105	3.08	0.41		

*หมายเหตุ $p < .05$

อภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจนเนอเรชันวายและเจนเนอเรชันแซดในจังหวัดกาฬสินธุ์มีความแตกต่างกันเป็นผลมาจากการส่งต่อการเลี้ยงดูจากรุ่นสู่รุ่น

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของพ่อแม่เจนเนอเรชันวาย และเจนเนอเรชันแซดในจังหวัดกาฬสินธุ์มีความแตกต่างกัน เป็นผลมาจากการส่งต่อการเลี้ยงดูจากรุ่นสู่รุ่น โดยพ่อแม่เจนเนอเรชันวายส่วนใหญ่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วนพ่อแม่เจนเนอเรชันแซดส่วนใหญ่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.80 จะเห็นได้ว่าคนเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) เกิดจากพ่อแม่รุ่นเบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomers) และเจนเนอเรชันเอ็กซ์ (Generation X)

ได้รับการเลี้ยงดูอย่างประคบประหงม มีความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าคนรุ่นก่อนหน้า มีความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการอ่าน การเขียน การคำนวณ การเดินรำ การดนตรี กีฬา รวมทั้งการใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าความรู้รอบตัวมากกว่ารุ่นพ่อแม่ เพราะพ่อแม่ของคนเจนเอเรชันวายไม่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเต็มที่และให้อิสระเท่าที่ควร จึงทำให้พ่อแม่ของคนรุ่นนี้เลี้ยงลูกแบบตามใจ ทำให้เจนเอเรชันวายเป็นกลุ่มคนที่ไม่ต้องดิ้นรน เนื่องจากพ่อแม่ต้องชดเชยการต่อสู้มามาก่อนหน้าแล้ว จึงเลี้ยงลูกด้วยความรักและเอาใจใส่ ซึ่งในปัจจุบันเด็กที่เพิ่งเกิดมาจนถึงวัยอนุบาลนับเป็นเด็กในเจนเอเรชันอัลฟา (Kaesonbua, 2019; Tripathi, 2015) ทั้งนี้งานวิจัยของ Tantichuwet (2014) ได้ทำวิจัยการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเจนเอเรชันแอลฟาให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยในอนาคต พบว่า การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนควรจัดหลักสูตรที่มีความทันสมัย เน้นการสอนด้วยการลงมือปฏิบัติ และวัดประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตลอดจนการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกัน การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเจนเอเรชันแอลฟาด้วยกัน อย่างไรก็ตามบริบทสังคมไทยทั้งระบบนิติเวชวิทยาต้องมีความเข้มแข็งและมั่นคง เพื่อที่จะทำให้เกิดความร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

2. เด็กปฐมวัยที่อาศัยอยู่ในครอบครัวขยาย ได้แก่ พ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติ ทำให้สมาชิกครอบครัวมีสัมพันธภาพและมีบทบาทในการถ่ายทอดด้านความรู้ให้กับเด็ก

พ่อแม่ของเด็กปฐมวัยเจนเอเรชันวายและเจนเอเรชันแซดในจังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยายที่อาศัยรวมกันทั้งพ่อแม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติ คิดเป็นร้อยละ 71.40 ซึ่งถือว่าเป็นแนวโน้มที่ดีในการพัฒนาเด็กด้วยความร่วมมือกันของคนในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับงานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชนในภาคอีสาน พบว่า ครอบครัวอีสานให้ความสำคัญกับบทบาทที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ที่ปานกลางถึงบ่อยครั้ง พบว่า มีบทบาทบางด้านที่ครอบครัวขยายมีระดับปฏิบัติบ่อยครั้งมีค่าเฉลี่ยมากกว่าครอบครัวเดี่ยวชัดเจน คือ บทบาทด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านศาสนา และคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณีให้เยาวชนได้เรียนรู้ และการมีเวลาในการสนทนาเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันกับเยาวชน ส่วนบทบาทด้านอื่น ๆ พบว่าครอบครัวเดี่ยวกับครอบครัวขยายมีระดับปฏิบัติต่างกันเล็กน้อย (Mangthani, 2014) ทั้งนี้ผลการวิจัย พบว่า พ่อแม่เจนเอเรชันแซดอยู่กับคู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 73.30 สอดคล้องกับรายงานการเฝ้าระวังการตั้งครรภ์แม่วัยรุ่น พ.ศ. 2563 พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวของแม่วัยรุ่น ส่วนใหญ่มีความรู้สึกครอบครัวอบอุ่น ร้อยละ 90.20 โดยมีพ่อแม่อยู่ร่วมกัน ร้อยละ 69.90 ส่วนสามีหรือเพื่อนชายของแม่วัยรุ่น ปัจจุบันยังใช้ชีวิตร่วมกัน ร้อยละ 97.30 โดยสามีหรือเพื่อนชายเป็นเยาวชนวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 25 ปี ร้อยละ 85.60 (Bureau of Reproductive Health, 2020) ส่วนผลการศึกษาครอบครัวไทยแบบบูรณาการตามวงจรชีวิตครอบครัว พบว่า ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวด้านสัมพันธภาพเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ครอบครัวอยู่ดีมีสุข ครอบครัวต้องมีความซื่อสัตย์ มั่นคงต่อกัน

มีสัมพันธภาพเชิงบวก สื่อสารที่ดี และมีความใกล้ชิดกัน หรือกล่าวโดยภาพรวม คือ การมีครอบครัวอบอุ่น ทั้งนี้ครอบครัวในภาคเหนือและภาคอีสานมีความคล้ายคลึงกันที่สมาชิกครอบครัวต้องออกไปทำงานต่างถิ่นเพื่อทำงานหาเลี้ยงครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูเด็กจะเป็นหน้าที่ของครอบครัวที่ร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก (Phuphaibool et al., 2019) สรุปได้ว่าแม้ว่าพ่อแม่เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่จะมีการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยเป็นหลัก ในขณะเดียวกันสมาชิกในครอบครัวเป็นบุคคลที่สำคัญในการอบรมเลี้ยงดูพัฒนา ถ่ายทอดวัฒนธรรม และวิถีชีวิตให้กับเด็กปฐมวัยด้วยการร่วมมือกันเพื่อปลูกฝังให้เจริญเติบโตเป็นคนดีของสังคม

3. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยแบบประชาธิปไตยส่งผลต่อมิติทฤษฎีของครอบครัวตามแนวคิดเชอคมเพล็กซ์ของออสัน (Circumplex model of marital and family systems) ได้แก่ ความกลมเกลียว ความยืดหยุ่น และการสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลางทำให้ครอบครัวเกิดความสมดุล พ่อแม่ของเด็กปฐมวัย เจเนอเรชันวายและเจเนอเรชันแซดในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยแบบประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 30.48, 20.95 ตามลำดับ ทั้งนี้การวิเคราะห์การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย พบว่า มีระดับมิติความกลมเกลียว ระดับมิติ ความยืดหยุ่น และระดับการสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ส่งผลต่อมิติทฤษฎีของครอบครัวตามแนวคิดเชอคมเพล็กซ์ของออสัน ได้แก่ ความกลมเกลียว ความยืดหยุ่น และการสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลาง ทำให้ครอบครัวเกิดความสมดุล (Amonwivat et al., 1991; Baumrind, 1971; Olson, 2019; Rogers, 1972) ซึ่งสอดคล้องกับ Vechbanyongratana (1998) อธิบายว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะให้อิสระในการทำสิ่งต่าง ๆ แก่เด็ก ทำให้เด็กจะได้มีความคิด ความสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม การฝึกประชาธิปไตยให้แก่เด็กต้องพึงระลึกถึงการสร้างความเข้าใจในเรื่องของประชาธิปไตยให้เด็กเข้าใจอย่างแท้จริง การที่จะให้เด็กรู้ตัวตนมีสิทธิที่จะทำอะไรต้องให้เด็กเรียนรู้ด้วยว่า การมีสิทธิเช่นนั้นเขาจะต้องมีหน้าที่พึงปฏิบัติอย่างไรบ้าง โดยเริ่มต้นทำความเข้าใจทำความเข้าใจข้อตกลงกันไว้ก่อนให้เด็กยอมรับเสียก่อน ไม่ปล่อยให้เด็กทำอะไรตามใจชอบจนในที่สุดเด็กจะเป็นคนเอาแต่ใจตนเอง โดยมีมิติที่มีความสัมพันธ์กัน คือ มิติการสื่อสารที่เกิดขึ้นจากการสร้างความเข้าใจให้กับเด็กเป็นเรื่องสำคัญ แม้ว่าจะมีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยแล้ว หากปราศจากการพูดคุยสื่อสารกัน ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจผิด และสร้างผลกระทบให้เกิดขึ้นแก่เด็ก และ Olson and Wilde (2016) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 5 รูปแบบตามแนวคิดเชอคมเพล็กซ์ (Five Parenting Styles based on the Olson Circumplex Model) ผลการวิจัยพบว่า หนึ่งในสามของคู่สามีภรรยาของกลุ่มตัวอย่าง พ่อแม่แต่ละคนมีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เหมือนกัน ผู้ปกครองที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบสมดุล จะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับความพึงพอใจในครอบครัวที่สูงขึ้น ความเครียดลดลงการสื่อสารระหว่างคู่รักและครอบครัวดีขึ้น การแก้ปัญหาความขัดแย้งของคู่รักที่ดีขึ้น และส่งผลต่อพฤติกรรมปัญหาของเด็กน้อยลง และมีความมั่นใจในการเลี้ยงดูบุตรมากขึ้น กล่าวได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยจะส่งผลต่อคุณลักษณะของเด็กใน

เวลาต่อมา ไม่ว่าจะเป็นวิธีการคิด การกระทำ และความรู้สึกที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ดังแสดงในภาพที่ 2

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย (สุมณ อมรวิวัฒน์ และคณะ, 2534; Baumrind, 1971 ; Rogers, 1972)		ระดับของ 3 องค์ประกอบใน Circumplex Model (Olson, 2019)		
		ความเป็นหนึ่งเดียวกัน (ความผูกพันทางจิตใจ)	ความยืดหยุ่น (การปรับเปลี่ยนบทบาทสัมพันธ์ภาพ)	การสื่อสาร (การพูดคุยระหว่างกัน)
1	การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม	●	◐	◑
2	การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่	●	◐	●
3	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ	◐	●	●
4	การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	◐	◐	◐
5	การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง	◑	◑	◑

หมายเหตุ ● สูง ◐ ปานกลาง ◑ ต่ำ

ที่มา: จาก “การวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยไทยที่ส่งผลต่อมิติของครอบครัวตามแนวคิดเชอคม์เพล็กซ์ของออสันสัน (สุมณ อมรวิวัฒน์ และคณะ, 2534; Baumrind, 1971; Olson, 2019; Rogers, 1972)” โดย สุกานดา พันตาเอก, ศศิลักษณ์ ขยันกิจ และ ณิชฎิณี เจียรกุล, 2565, สงวนลิขสิทธิ์ 2565

ภาพที่ 2 รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยไทยที่ส่งผลต่อมิติของครอบครัวตามแนวคิดเชอคม์เพล็กซ์ของออสันสัน

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับพ่อแม่เจเนอเรชันวายและเจเนอเรชันแซต สามารถนำรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการอบรมเลี้ยงดูเด็กเด็กปฐมวัย ซึ่งมีอายุระหว่าง 3 – 6 ปี

2 พ่อแม่หรือผู้ปกครองสามารถนำมิติของครอบครัวตามแนวคิดเชอคม์เพล็กซ์ของออสันสันไปประยุกต์ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามรูปแบบที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูนั้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูปฐมวัยกับปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามข้อมูลพื้นฐานของพ่อแม่ เช่น สถานภาพของครอบครัว วัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดู สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะในจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรจะมีการศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ หรือภูมิภาคอื่น ๆ ในประเทศไทย เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นพื้นฐานในการวางแผนทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยเพื่อโลกอนาคต

References

- Amonwiwat, S., Kaemane, T., Thirajit, V., & Kulapichit., U. (1991). *Parenting according to the Thai way of life*. Bangkok: Research Division, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Anuratphanit, L. (2016). *What's Gen X, Y, Z? (Pharmacy Mahidol)*.
<https://pharmacy.mahidol.ac.th/th/knowledge/article/geny-genz> [in Thai]
- Baumrind, D. (1971). Current patterns of parental authority. *Developmental Psychology Monographs*, 4, 1-103. <http://dx.doi.org/10.1037/h0030372>
- Bureau of Reproductive Health. (2020). *Report of teenage mother pregnancy monitor 2020*. (n.p.). [in Thai]
- Jitradap. S. (2022, September 8). Special report: An alarming generational cycle of poverty-driven teen parents. *Daily news Online*.
<https://www.dailynews.co.th/articles/1442288/> [in Thai]
- Kaesombua, K. (2019). *Study of preschoolers parenting styles of generation Y parent in Bangkok Metropolitan Area*. (Master's thesis, Chulalongkorn University). [in Thai]
- Kalasin Provincial Public Health Office. (2022). *Health Data Center (HDC) report: Women and early childhood children in Kalasin Province*. Retrieved from <http://healthkpi.moph.go.th/kpi2/kpi-list/view/?id=1245> [in Thai]
- Mangthani, T. (2014). The role of family in the cultivation of morality in youths in northeast Thailand. *Humanities and Social Sciences* 31(1), 45-64. [in Thai]
- Ministry of Public Health. (2013). *Handbook for caring for beloved child: From newborn to 6 years old*. Bangkok: Amarin Press. [in Thai]

- Ministry of Education. (2017). *Course Guide Early Childhood Education 2017*. Bangkok: Kurusapa Ladprao. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2009). *Guides for competency-based parenting, caring, and developing early childhood children from 0-5 Years*. Bangkok: Prik Wan Graphic. [in Thai]
- Olson, D.H.)2019(. Circumplex model of marital and family systems: An update. *Journal of family Therapy & Review*, 11(2), 199-211.
<https://doi.org/10.1111/jftr.12331>
- Olson, D.H., & Wilde, L.J. (2016). Five parenting styles based on the Olson circumplex model. https://app.prepare-enrich.com/pe/pdf/research/parenting_study.pdf.
- Rogers, D. (1972). *Issues in adolescent psychology*. New York: Meredith Corporation.
- Phuphaibool, R., Khamhom, R., Jhongudomjarn, D., Watcharasin, J., Niamsap, T., Nittayasut, D., Tayansin, S., Deawittared, W., Dechakup, J., Photawin, T., Phathumwan, A., & Phattharayothin, N. (2019). *Integrative Thai Family Study Based on Family Life cycle*. (Research report). The research in supported by the Thailand Research Fund and Mahidol University. [in Thai]
- Siriwannabut, P., Uwanno, T., Rittakhananon, P., Khotjarat, S., Manisee, K., & Sutthiwan, P. (2012). *The studies of relationship between Thai people's behavior and socialization of present families to facilitate national development*. Bangkok: Faculty of Psychology, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Tantichuwet, P. (2014). *Appropriate educational provision guidelines for generation Alpha in Thai social context in the future*. (Dissertation, Chulalongkorn University). [in Thai]
- Tripathi, S. (2015, July 24). Decoding Gen Alpha. *KhomChadLuek*.
<https://www.komchadluek.net/kom-lifestyle/210348> [in Thai]
- Vechbanyongratana. (1998). *Course materials for 'Child Development and Caring' Unit 8-15*. Sukhothai Thammathirat University Press. [in Thai]